

Kovács Mihály

A KREDITRENDSZER ÉS A FOGVATARTOTTAK RÉSZÉRE FELKÍNÁLT REINTEGRÁCIÓS PROGRAMOK BEMUTATÁSA, GYAKORLATI TAPASZTALATOK

The role of the credit and classification system in the penitentiary system – A tool for reintegration and behavioral motivation

A tanulmány a hazai büntetés-végrehajtási rendszerben bevezetett, kreditrendszer-alapú kategória-besorolási rendszert vizsgálja, amely az elítéltek társadalmi reintegrációját és a fegyelmi problémák csökkentését célozza. A rendszer lehetőséget ad arra, hogy a fogvatartottak jó magaviselettel és önkéntes reintegrációs programokon való részvétellel előnyösebb kategóriába lépjenek, míg fegyelmi vétség esetén szigorúbb körülmények közé kerüljenek. A tanulmány részletesen tárgyalja a 2024. március 1-jén hatályba lépett törvényi módosításokat, amelyek az elítéltek besorolását és előmenetelét szabályozzák. A cél az objektív és motiváló keretek biztosítása, amelyek elősegítik a fokozatos büntetés-végrehajtást. Nemzetközi példák is alátámasztják, hogy a kreditrendszer hatékonyan növeli a büntetés-végrehajtás eredményességét. A tanulmány kiemeli a reintegrációs programok fontosságát a visszaesés kockázatának csökkentésében és a fogvatartottak felelősségérzetének növelésében. A rendszer gyakorlati alkalmazása a biztonságosabb működést és a fogvatartottak motiválását szolgálja. A jövőbeli fejlesztések lehetősége a rendszer finomhangolásában és a programok bővítésében rejlik.

Kulcsszavak: kreditrendszer, reintegráció, kategória-besorolás, büntetés-végrehajtás, fogvatartottak

The study examines the newly introduced classification and credit system in the penitentiary system, designed to facilitate the social reintegration of inmates and reduce disciplinary issues. The credit-based system allows inmates to improve their classification through good behavior and participation in reintegration programs, while disciplinary violations may lead to stricter conditions.

The study discusses in detail the legislative amendments that took effect on March 1, 2024, regulating classification and advancement opportunities of inmates. The new system aims to provide an objective and motivating framework for assessing inmate behavior, promoting a gradual approach to serving sentences. By analyzing international examples — such as the Scandinavian, Anglo-Saxon, and German models — the study demonstrates that the credit system can effectively enhance the efficiency of the penitentiary system.

The study details the impact of the credit system on inmate classification, considering individual risk levels in determining execution stages. Reintegration programs play a crucial role, as they contribute to increasing sense of responsibility of inmates and reducing the risk of recidivism.

Keywords: credit system, reintegration, classification, penitentiary, inmates

Bevezetés

A büntetés-végrehajtási szervezet (a továbbiakban: bv. szervezet) egyik legfontosabb célja az elítéltek társadalomba való visszailleszkedésének elősegítése. A büntetések, az intézkedések, egyes kényszerintézkedések és a szabálysértési elzárás végrehajtásáról szóló 2013. évi CCXL. törvény (a továbbiakban: Bv. törvény) módosítása nyomán létrehozott, kreditpont szerzésen alapuló kategóriarendszer ezt a célt szolgálja, miközben biztosítja a fogvatartottak egyéni kockázati szintjének megfelelő elhelyezését, valamint az előmenetel lehetőségét a szabadságvesztés végrehajtása során.

A kategória-besorolás és a kreditrendszer együttes alkalmazása lehetőséget biztosít arra, hogy az elítéltek motiváltabbá váljanak a reintegrációs programokban való részvétellel, valamint normakövetésük fokozásának köszönhetően csökkentheti a zárt intézetben belül kialakuló fegyelmi problémákat. A rendszer célja, hogy a szabadságvesztés végrehajtása során fokozatosan enyhébb, a szabad élethez közelítő életkörülményeket biztosítson az elítéltek számára, ezzel elősegítve társadalmi reintegrációjukat. Ez a fokozatosság alapelvét követi, amely szerint az elítélt aktív együttműködésével lehetővé válik, hogy a büntetés letöltése során fokozatosan bővülő lehetőségek által készüljön a szabad életbe való visszatérésre. A másik fontos alapelv az egyéniesítés, ami azt jelenti, hogy az elítélt személyiségéhez, egyéni jellemzőihez igazítják a döntéseket, figyelembe véve a kriminológiai, a biztonsági, a reintegrációs, a pszichológiai és az egészségügyi szempontokat. Jelen tanulmány célja, hogy részletesen bemutassa a rendszer működését, annak hatásait és az elítéltek előrehaladási lehetőségeit.

A Bv. törvény módosításának háttere – A kategória- és kreditrendszer bevezetésének indokai

A büntetés-végrehajtás modernizálása és az elítéltek társadalomba való eredményes visszailleszkedésének elősegítése kiemelt célja a hazai jogalkotásnak. A Bv. törvény több mint 10 évvel ezelőtti hatályba lépése óta eltelt időszakban megvalósított szakmai törekvések kétségtelenül innovációt eredményeztek, azonban hiányosságok is felszínre kerültek. A hármas tagolódással megalkotott progresszív rezsimszabályok rendszere nem tette érdekeltté a fogvatartottakat a szabálykövetésben, valamint a végrehajtási fokozatok közötti átjárhatóság is csak korlátozott mértékben valósult meg.¹ A korábbi gyakorlat nem rendelkezett az elítéltek magatartásának és együttműködésének javítására irányuló hatékony, a társadalmi reintegrációt nagymértékben támogató motivációs struktúrával.

1 Schmehl J. (2024)

A Bv. törvény 2024. március 1-jén hatályba lépett módosítása számos változást eredményezett a fogvatartottak besorolásával és előmeneteli lehetőségével összefüggésben. Ennek részeként az elítéltek viselkedésére és reintegrációjára egyaránt ható, új, kreditpont szerzésen alapuló kategóriarendszer került bevezetésre. A módosítás főbb célja a fogvatartottak együttműködési szintjének megfelelő besorolás biztosítása, a kreditrendszer nyomán a progresszív előmenetel lehetőségének kialakítása, a reintegrációs programokban történő részvétel ösztönzése, valamint az egyéni kockázatokra figyelemmel, a büntetés-végrehajtás biztonságának fokozása. A módosítás eredményeként a szabadságvesztés-büntetés megkezdésekor valamennyi elítélt – a fogvatartási körülményeit meghatározó – kategóriába kerül besorolásra. Ezt követően kreditpontok gyűjtésével lehetőségük nyílik kedvezőbb kategóriába sorolásra, vagy kreditpontok elvesztésével szigorúbb – végrehajtási – körülmények közé kerülhetnek.

Az ítélező bíró által meghatározott végrehajtási fokozat változatlan, azonban az nem keletkezett az elhelyezési körülményekre, az elkülönítésre irányuló további kötelezettségeket. Az új rendszer a fogvatartás igényeit előtérbe helyező dinamikus mechanizmus, amely a bv. szervezet feladatkörébe utalja annak meghatározását, hogy a fogvatartott milyen kockázatot jelent a fogvatartás biztonságára nézve, valamint milyen elhelyezési körülményeket biztosít számára. Ennek részeként olyan objektív, a fogvatartottakat motiváló rendszer került kidolgozásra, amely kategóriaváltást eredményező, kiszámítható előmenetelt biztosít.²

Nemzetközi példák és összehasonlítás

A magyar kategória- és kreditrendszer több nemzetközi példára épül. Az elítéltek fokozatos reintegrációját támogató skandináv modellre, a fegyelmi pontokon alapuló előmeneteli struktúrákat tartalmazó angol és amerikai rendszerekre, továbbá az elítéltek egyéni rehabilitációját előtérbe helyező német és holland modellre. A magyar rendszer kombinálja e modellek egyes elemeit, biztosítva az egyénre szabott fejlődési lehetőségeket.

A felmerült módosítási igénnyel összefüggésben a nemzetközi tapasztalatok azt igazolják, hogy Európa legtöbb országában a fokozatok már nem büntetés-kiszabási, hanem büntetés-végrehajtási szakmai kérdésként jelentek meg.³

Bár a magyar kategória- és kreditrendszer 2024. március 1. napjától került bevezetésre, hasonló megközelítésekre találhatunk példát a nemzetközi gyakorlatban is.

2 Schmehl J. (2024)

3 Hatlaczki-Kálmán A. (2024)

Az Egyesült Királyságban a fogvatartottak magatartását és együttműködési hajlandóságát értékelő „*Incentives and Earned Privileges*” (IEP) rendszer működik, amely – a viselkedés függvényében – a fogvatartottak előrehaladása vagy visszalépése között szinteket határoz meg. A pozitív magatartás előnyöket eredményezhet, míg a negatív viselkedés szigorúbb korlátozásokat vonhat maga után.⁴

Ausztrália egyes államaiban (például Új-Dél-Walesben) a „*Behaviour Management Program*” (BMP) részeként alkalmaznak még hasonló rendszert, amelyben a fogvatartottak viselkedésének értékelése keretében lehetőséget biztosítanak számukra, hogy pozitív magatartás esetén kedvezményeket szerezzenek (például több látogatási időt vagy munkalehetőséget).⁵

Az Amerikai Egyesült Államok számos államában alkalmaznak kreditrendszeren alapuló végrehajtsági gyakorlatokat, amelyek során a fogvatartottak – jó magaviseletük és rehabilitációs programokban való részvételük esetén – krediteket szerezhetnek. A kreditek hozzájárulhatnak a büntetés időtartamának mérsékléséhez vagy kedvezőbb fogvatartási körülmények eléréséhez, például Kaliforniában a „*Good Conduct Credit*” rendszer alapján.⁶

Megjegyzendő, hogy bár az előbbieken említett rendszerek hasonló célokat szolgálnak, a konkrét megvalósítás és szabályozás országonként eltérő lehet.⁷

A kategória- és kreditrendszer egyértelmű célja, szerepe, funkciói

A kategória- és kreditrendszer célja

A kreditrendszer egy olyan előmeneteli rendszer, amely az elítéltek aktív együttműködésére, példamutató magatartására, kiemelkedő teljesítményére – vagy éppen előbbiek hiányára – épül. A kialakított rendszer növeli a büntetés-végrehajtás hatékonyságát, elősegíti az elítéltek sikeres társadalmi reintegrációját, illetve biztonságosabbá és kiszámíthatóbbá teszi a büntetés-végrehajtsági intézetek (a továbbiakban: bv. intézetek) működését. A bevezetése ezért indokolt és szükségszerű volt egyrészt a fenti szempontokra figyelemmel, másrészt a motiváció erősítése, továbbá az elítéltek és a társadalom védelmének egyidejű biztosítása érdekében.

4 <https://www.cdcr.ca.gov/proposition57/>

5 <https://correctiveservices.dcj.nsw.gov.au/reducing-re-offending/initiatives-to-support-offenders/health-safety-and-wellbeing/behaviour-management.html>

6 <https://www.cdcr.ca.gov/proposition57/>

7 Hutchinson, V. (2009)

A kategória- és kreditrendszer szerepe

A kreditek az elítéltek megfelelő magatartása és teljesítménye alapján kerülnek jóváírásra, vagy éppen fegyelmi vétségek elkövetése esetén levonásra. A kategória-besorolás lényege, hogy a fogvatartottak az egyéni kockázati szintjüknek megfelelő besorolást kapjanak, amely figyelembe veszi az alábbi tényezőket:

- a bűncselekmény súlyossága és jellege,
- az elítélt kriminológiai előélete (például visszaeső-e),
- a szabadságvesztés-büntetésének időtartama és végrehajtási fokozata,
- a bv. intézetben tanúsított magatartása,
- a reintegrációs folyamatban való részvételi hajlandósága.

A besorolás hatással van az együttes elhelyezés és a kreditrendszerben történő előrelépés lehetőségére, illetve a fogvatartási körülmények szigorúságára.

A kategória- és kreditrendszer funkciói

A kategória- és kreditrendszer több hasznos funkcióval rendelkezik:

- *Kriminológiai és biztonsági kockázatkezelés*
A kategória-besorolás kriminológiai alapokon, objektív mérőeszközökkel értékeli az elítélt veszélyességét, segítve a bv. intézetek biztonságának fenntartását. Az objektív kockázatelemzés lehetőséget ad arra, hogy minimalizálják az előítéleteken alapuló döntéseket.
- *A reintegráció elősegítése*
A kreditrendszer az elítéltek aktív közreműködésén, együttműködésén, jó magatartásán és a reintegrációs programokon való tevékeny részvételén alapul, ezzel erősítve az önbecsülést és a felelősségvállalást. A rendszer lehetőséget ad az egyes kategóriák közötti előrejutásra, ezzel motiválva az elítélteket a pozitív változásra.
- *A reintegrációs programok kiválasztásának támogatása*
A kategória-besorolás és a kockázatelemzés egyaránt lehetőséget biztosít arra, hogy az elítéltek számára megfelelő reintegrációs programokat és szükség esetén speciális részleget jelöljenek ki, csökkentve ezzel a visszaesési kockázatot.
- *Előítéletek elkerülése*
A besorolási rendszer objektivitásának köszönhetően elkerülhetők az elítéltekkel szembeni előítéletek, szubjektív döntések. Az objektív szempontok mentén zajló besorolás etikai garanciaként is szolgál.

- *A bv. intézetek biztonsága*

A besorolás által a veszélyesség és a kockázatok alaposabb kezelése révén biztonságosabbá válik a bv. intézetek belső működése, javul a szervezeti stabilitás és a konfliktuskezelés hatékonysága.

A kategória-besorolás módszertana

A bv. intézetek egyik legfontosabb szakmai és etikai feladata a fogvatartottak megfelelő kategóriába történő besorolása. Ez nem pusztán technikai vagy adminisztratív aktus: olyan döntéssorozat eredménye, amely az elítélt jövőbeni fogvatartási körülményeit, a reintegrációhoz vezető útját, és nem utolsósorban a társadalmi visszailleszkedés esélyeit is alapvetően befolyásolja. A kategória-besorolás tehát nem csupán a bv. intézetben belüli rend és biztonság fenntartásának egyik eszköze, hanem egyben az emberi méltóság, az egyéniesített végrehajtás és a fokozatosság elvének megtestesülése is.

A kategóriarendszer felépítése az ítéletben meghatározott végrehajtási fokozatokhoz illeszkedik, amelyet az alábbi táblázat szemléltet. A fogház, börtön és fegyház fokozathoz rendelten összesen öt kategória létezik, az I. (legenyhébb) kategóriától az V. (legszigorúbb) kategóriáig. Ez a struktúra lehetővé teszi, hogy a fogvatartottak életpályáját a büntetés-végrehajtási rendszer differenciáltan kezelje, figyelembe véve a bűncselekmény súlyát, az elítélt előéletét és aktuális viselkedését, valamint a társadalmi reintegrációban való részvételének esélyeit.

Végrehajtási fokozat	Kategória
Fogház	I., II., III.
Börtön	II., III., IV.
Fegyház	III., IV., V.

1. táblázat: A kategóriarendszer felépítése

A besorolás szigorúan meghatározott szempontrendszer szerint történik. A döntéshozatal során az elítélt által elkövetett bűncselekmény jellemzőit, a szabadságvesztés tartamát és végrehajtási fokozatát, az érintett kriminológiai jellemzőit, valamint visszaesési és fogvatartási kockázatát vizsgálják. A kockázatok alatt többek között szökési hajlamot, agresszivitást, szerhasználati problémákat vagy szuicid veszélyeztetettséget értünk. Ezen kívül jelentőséggel bír az elítélt korábbi fogvatartása alatt tanúsított magatartása, valamint az, ahogyan a jelenlegi kockázatértékelési vizsgálat során viselkedik.

A kategóriába sorolás keretében alkalmazott eszközök közül kiemelendő a prediktív mérőeszköz, ami egy komplex szoftverrendszerbe ágyazva gyűjt adatokat a fogvatartott-ról. Ennek használatakor több szakterület (nyilvántartási, reintegrációs, egészségügyi,

pszichológiai) különálló kérdőíveken keresztül vesz fel adatokat. Ezek az információk együttesen adják meg az érintett személy kockázati profilját, amely hatással van nemcsak a kategória-besorolására, hanem arra is, hogy mely speciális részlegekbe javasolt a behelyezése. Ez a fajta kockázatelemzés is erősíti azt az alapvetést, hogy a bv. intézetekben nem ítéleteket tartunk fogva, hanem eltérő személyiségjegyekkel, különböző háttérrel, nem egységes együttműködési hajlandósággal rendelkező embereket.

Az elítéltek számára rendelkezésre álló speciális részlegek célja a sajátos kezelési igények kielégítése. A hosszuidős speciális részlegtől kezdve a gyógyító-terápiás és a pszichoszociális részlegen át, egészen a drogprevenációs vagy a vallási részlegig, széles skálán biztosítja a rendszer a differenciált kezelést és fogvatartást. A különféle részlegek egyes esetekben már a kezdeti kategória-besorolás alkalmával javasolhatók, míg máskor a fogva tartás során szerzett tapasztalatok alapján indokolt a behelyezés.

A kategória-besorolási rendszer szerves részét képezi a kreditrendszer is, amely a fogvatartottak viselkedése, együttműködési hajlandósága és a reintegrációs programokban való aktív részvétele alapján nyújt lehetőséget a kategórián belüli előrehaladásra. A pozitív magatartás kreditpontokat eredményez, melyek révén az elítélt enyhébb kategóriába, kedvezőbb fogvatartási körülmények közé kerülhet – ezzel is ösztönözve őt a konstruktív, jogkövető magatartásra.

A döntéshozatali eljárást több szinten kontrollálják. A Központi Kivizsgáló és Módszertani Intézet és annak agglomerációs szervezeti egységei a nagyobb ítélettartamú ügyek esetén járnak el, míg az egyéb eseteket az egyes bv. intézetek Befogadási és Fogvatartási Bizottsága (a továbbiakban: BFB) vizsgálja. A rendszer a fokozódó szigorúság elve mentén szabályozza, hogy mely szervezet végzi az elítélt kockázatértékelését és kategória-besorolását. Emellett lehetőség van panasz, illetve bírósági felülvizsgálati kérelem benyújtására is, ha a fogvatartott sérelmezi a besorolását.

A kategória-besorolás egy nyitott rendszer, amely a fogvatartott viselkedésének, kockázati státuszának és pszichoszociális helyzetének alakulását figyelembe véve újraértékelhető. A rendszer tehát dinamikus, és egyaránt igazodik az egyénekhez és azok személyiségéhez, továbbá a társadalmi érdekekhez. A módszertani egységesség, az etikai elvek követése és a szakmai felkészültség együttesen biztosítja, hogy ez a rendszer méltányos, igazságos és működőképes maradjon.

A reintegrációs programok szerepe a kategória- és kreditrendszerben

A reintegrációs programok lehetőséget biztosítanak az elítéltek számára, hogy az azokon történő aktív részvétellel kreditpontokat szerezzenek. Ezek lehetnek akár

oktatási programok (például szakképzések), munkahelyi készségfejlesztő képzések, pszichológiai és életvezetési tréningek, továbbá szociális és családi kapcsolatok erősítését célzó programok is. Azok az elítéltek, akik a részükre biztosított reintegrációs programokon aktívan részt vesznek és normakövető magatartást tanúsítanak – vagyis esetükben nem kerül sor kreditelvonásra, illetve kategóriavisszasorolásra –, a jogszabályban meghatározott kategóriánkénti minimum kreditpontok teljesítése, valamint a ténylegesen megszerzett kreditpontjaik arányában kedvezőbb, gyorsabb előrehaladási lehetőségben részesülhetnek a besorolási rendszerben.

A megszerzett/elvesztett kreditpontok meghatározott időszakonként (a kezdeti kategóriába sorolást követően 6 havonta) kerülnek összegzésre, és a megfelelő mennyiségű kreditpont – vagy méltányosság esetén annak 50%-ának – elérése esetén a fogvatartott kedvezőbb kategóriába kerül. Az első évben az elítélt a kezdeti besorolásában marad, ezt követően a viselkedését és aktivitását 6 havonta értékeli.

A bv. intézetek törekszenek arra, hogy minél változatosabb reintegrációs programokat kínáljanak az elítéltek részére, így eltérő tematikák alapján, de országszerte részt vehetnek például képzőművészeti, személyiségfejlesztő, egészséges életmódra nevelő, elsősegélynyújtó, irodalomterápiás, mentálhigiénés, szabadulásra felkészítő, történelmi és vallási témájú, valamint kiber-biztonsági edukációs reintegrációs programokon is. A szervezésben és a végrehajtásban a bv. intézetek fogvatartási, pszichológiai és egészségügyi szakterületei szorosan együttműködnek. A helyszíni szakirányítói ellenőrzések tapasztalatai alapján az elítéltek egyéniségüknek, érdeklődési körüknek és hiányterületeiknek egyaránt megfelelő reintegrációs programokon tudnak részt venni.

A kategória- és kreditrendszer hatása a bv. intézetek működésére

Az új rendszer nem titkolt célja – a társadalomba történő sikeres visszailleszkedés támogatása mellett – az elítéltek viselkedésének pozitív irányba történő ösztönzése és a fegyelmi cselekmények számának csökkentése. A kategória- és kreditrendszer bevezetése hozzájárul a bv. intézetek hatékonyabb működéséhez oly módon, hogy csökkenti a fogvatartottak közötti konfliktusok előfordulását és az agresszív viselkedést, azáltal, hogy a jó magaviselet előrelépést eredményez. Emellett segíti a bv. intézetek közötti áthelyezések és a reintegrációs folyamatok tervezését, továbbá fokozza az elítéltek együttműködését a reintegrációs programokban.

A kreditek gyűjtése elérhető és jól érthető célrendszert adott a fogvatartottak számára, amelynek révén kézzelfoghatóvá vált az előmenetel lehetősége, így ösztönzőleg hat a szabálykövetésre és a pozitív viselkedésformák elsajátítására. Ugyanakkor a gyakorlatban világossá vált, hogy a rendszer sikere nagymértékben függ attól, hogy a bv. intézetek

személyi állománya mennyire következetesen és átláthatóan alkalmazza a kategória- és kreditrendszert. Az egységes módszertani szabályozás és a megfelelő képzés elengedhetetlen annak érdekében, hogy a besorolások jogszerűek legyenek, és ne alakuljon ki intézetenként eltérő gyakorlat.

A rendszer előnyei közé tartozik továbbá az is, hogy lehetőséget teremt az elítéltek motivációs struktúrájának megváltoztatására, ezáltal az egyéni felelősségvállalás erősítésére. Ez a fajta pozitív ösztönzés, amely az előrehaladással és a kedvezőbb besorolással jár, csökkentheti a büntetés letöltése alatt esetlegesen megjelenő agressziót, a konfliktusok számát és javíthatja az általános légkört a bv. intézetekben.

A gyakorlatban felmerülő fontos tapasztalat továbbá, hogy bár a rendszer a fokozatosság elvén alapul, a kreditek elosztásának arányossága bizonyos esetekben kihívások elé állítja a döntéshozókat. Különösen a rövid időtartamú vagy a változó végrehajtási fokozatú ítéletek esetében jelent komoly feladatot a megfelelő előmenetel ütemének biztosítása. Ebből kifolyólag előfordulhat, hogy bizonyos speciális helyzetek (például visszasorolásnak vagy újabb ítéletek végrehajtásának a szükségessége) esetében különös figyelmet igényel a kreditszámlálás logikájának következetes alkalmazása. A tapasztalat azt mutatja, hogy minél tájékozottabbak az elítéltek a rendszer működéséről és céljairól, annál nagyobb az együttműködési hajlandóság, és annál sikeresebb a reintegráció, így kiemelten fontos a fogvatartottak megfelelő tájékoztatása.

Fenti pozitívumokon túl azonban nem elhanyagolható hatása a bv. intézetekre vonatkozóan, hogy a BFB heti teendői a kredit- és kategóriarendszerhez fűződő kötelező feladatok végrehajtása okán jelentősen megnövekedtek, különösen a kreditösszesítési időszakokban, mely adott esetben határidő túllépést és/vagy szakmailag kevésbé átgondolt döntéshozatalt generálhat.

Összességként elmondható, hogy a kategória- és kreditrendszer gyakorlati alkalmazása során jelentős előnyként tapasztalható, hogy segít strukturált módon kezelni az elítéltek életútját, motivációját, reintegrációját, miközben fenntartja a bv. intézetek rendjét és biztonságát. A bv. szervezet számára fontos a rendszer alkalmazásával kapcsolatos módszertani egységesség biztosítása, a jogorvoslati mechanizmusok hatékony alkalmazása, valamint a rendszer működtetését támogató informatikai fejlesztések folyamatos megvalósítása.

Összegzés és következtetések

A kategória- és kreditrendszer egy új, progresszív megközelítés a büntetés-végrehajtásban, amely ösztönzi az elítéltek együttműködését és pozitív magatartását. A rendszer előnyei közé tartozik a fogvatartottak motiválása a reintegrációs programokon való

részvételre, a fegyelmi problémák csökkentése és a társadalomba való eredményes visszailleszkedés elősegítése. A Bv. törvény módosítása által létrehozott kategória- és kreditrendszer egy olyan ösztönző és előremutató előmeneteli rendszert biztosít, amely egyúttal fenntartja a büntetés-végrehajtás rendjét és biztonságát. A rendszer hatékonysága hosszú távon az alkalmazásán és az elítéltek együttműködésén múlik. A jövőbeni fejlesztési irányok között szerepelhet a kreditrendszer további finomítása, az ezzel járó feladatok racionalizálása, a reintegrációs programok körének szélesítése és az egyéni előrehaladás hatékonyabb – szakirányítás keretében történő – nyomon követése.

Felhasznált irodalom

2013. évi CCXL. törvény a büntetések, az intézkedések, egyes kényszerintézkedések és a szabálysértési elzárás végrehajtásáról
2023. évi XCVII. törvény büntetőjogi tárgyú és ehhez kapcsolódóan egyéb törvények módosításáról
- Corrective Service NSW, Behaviour management, Behaviour support. Online: <https://correctiveservices.dcj.nsw.gov.au/reducing-re-offending/initiatives-to-support-offenders/health--safety-and-wellbeing/behaviour-management.html> (Letöltés ideje: 2025. március 10.)
- Hatlaczkai-Kálmán Andrea (2024): A büntetés-végrehajtási jog aktuális változásai, avagy a kategória- és kreditrendszer. KRE-DIt, 2024/1. Online: kre-dit.hu/tanulmanyok/hatlaczkai-kalman-andrea-a-buntetes-vegrehajtasi-jog.aktualis-valtozasai-avagy-a-kategoria-es-kreditrendszer (Letöltés ideje: 2025. március 14.)
- Hutchinson, Virginia (Virginia A.) (2009): Inmate Behavior Management: The Key to a Safe and Secure Jail. Justice Department, Prisons Bureau (Letöltés ideje: 2025. március 13.)
- In-Prison Credit-Earning Opportunities, California Department of Corrections and Rehabilitation. Online: <https://www.cdcr.ca.gov/proposition57> (Letöltés ideje: 2025. március 10.)
- Schmehl János (2024): A büntetések, az intézkedések, egyes kényszerintézkedések és a szabálysértési elzárás végrehajtásáról szóló 2013. évi CCXL. törvény 2024. évi módosításának előzményei és háttere – A büntetés-végrehajtási szervezet megerősödése. Börtönügyi Szemle, 2024/1., p. 10.